

U Z N E S E N I E

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci žalobcov: **1/ JUDr. O. Š., CSc.** a **2/ Ing. K. Š.**, bývajúci v B., v dovolacom konaní zastúpení spoločnosťou M. & M., s.r.o. so sídlom v B., v mene ktorej koná JUDr. A. M., proti žalovaným: **1/ Č., a.s.**, B. a **2/ H.H., s.r.o.**, B., **o ochranu osobnosti**, ktorá vec je vedená na Okresnom súde Bratislava I pod sp.zn. 22 Ct 17/03, o dovolaní žalobcov proti rozsudku Krajského súdu v Bratislave z 1. októbra 2009 sp.zn. 6 Co 127/08, takto

r o z h o d o l :

Dovolanie **o d m i e t a .**

Žalovaným nepriznáva náhradu trov dovolacieho konania.

O d ô v o d n e n i e

Okresný súd Bratislava I (súd prvého stupňa) rozsudkom z 21. septembra 2005 č.k. 22 Ct 17/03-479 uložil žalovanej 1/ (pôvodne I.I.) povinnosť doručiť žalobcom do troch dní od právoplatnosti rozsudku list „riadne podpísaný“ štatutárnym orgánom nasledovného znenia: „Spoločnosť I., a.s. sa ospravedlňuje JUDr. O. Š., CSc. a Ing. K. Š. za to, že stavebné práce na stavbe „Zastrešenie odstavných a parkovacích plôch“ na M. v Bratislave realizovanej v období od marca 2001 do marca 2002, a na stavbe „Rekonštrukcia administratívnej budovy – M.“ realizovanej v období od januára 2002 do januára 2003 boli vykonávané tak, že sa nimi neoprávnene zasiahlo do práva na ochranu osobnosti JUDr. O. Š., CSc. a Ing. K. Š.. Spoločnosť I., a.s. týmto vyjadruje ľútosť, že JUDr. O. Š., CSc. a Ing. K. Š. boli preto nadmerne obťažovaní hlukom, prachom a vibráciami.“ Žalovanému 2/ uložil povinnosť

doručiť žalobcom do troch dní od právoplatnosti rozsudku list „riadne podpísaný“ štatutárnym orgánom nasledovného znenia: „Spoločnosť H.H., s.r.o. sa ospravedlňuje JUDr. O. Š., CSc. a Ing. K. Š. za to, že stavebné práce na stavbe „Zastrešenie odstavných a parkovacích plôch“ na M. v Bratislave realizovanej v období od marca 2001 do marca 2002, a na stavbe „Rekonštrukcia administratívnej budovy – M.“ v období od januára 2002 do augusta 2002 boli vykonávané tak, že sa nimi neoprávnene zasiahlo do práva na ochranu osobnosti JUDr. O. Š., CSc. a Ing. K. Š.. Spoločnosť H.H., s.r.o. týmto vyjadruje ľútosť, že JUDr. O. Š., CSc. a Ing. K. Š. boli preto nadmerne obťažovaní hlukom, prachom a vibráciami.“ Obidvom žalovaným uložil povinnosť zaplatiť spoločne a nerozdielne každému zo žalobcov 150 000,-- Sk do troch dní od právoplatnosti rozsudku. Žalovanému 1/ uložil povinnosť zaplatiť každému zo žalobcov 30 000,-- Sk do troch dní od právoplatnosti rozsudku. Žalovaným 1/ a 2/ uložil aj povinnosť zaplatiť žalobcom spoločne a nerozdielne 4 300,-- Sk do troch dní od právoplatnosti rozsudku. Žalobu vo zvyšku zamietol. O trovách konania rozhodol tak, že žalovaným uložil povinnosť zaplatiť ich náhradu žalobcom v sume 285 756,80 Sk, do troch dní do rúk ich zástupcu. Súd prvého stupňa vychádzal z toho, že k zložkám osobnosti chráneným ustanovením § 11 Občianskeho zákonníka patrí aj právo na rešpektovanie rodinného života, obydlia i jeho pokojného užívania. Táto ochrana zabezpečuje i záštitu pred priamymi a bezprostrednými účinkami imisií rôzneho druhu, ktoré nepriaznivo ovplyvňujú zdravé životné prostredie a celkové blaho fyzických osôb. Na základe zisteného skutkového stavu dospel k záveru, že žalovaní (žalovaná 1/ ako stavebníčka a žalovaný 2/ ako zhotoviteľ stavieb) prachom, hlukom a vibráciami produkovanými pri stavebnej činnosti vykonávanej aj v dňoch pracovného pokoja a nad mieru primeranú pomerom neoprávnene zasiahli do práva žalobcov na ochranu ich osobnosti. Podľa súdu prvého stupňa závažnosť zásahu zintenzívnil zdravotný stav obidvoch žalobcov. Vychádzajúc z uvedeného dospel k záveru, že vzhľadom na intenzitu a trvanie zásahu nie je postačujúce morálne zadosťučinenie a je na mieste sčasti vyhovieť žalobe aj v časti domáhajúcej sa náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch. Za dôvodnú považoval aj žalobu v časti domáhajúcej sa náhrady škody spočívajúcej vo zvýšených nákladoch žalobcov pri odstraňovaní následkov zásahu ustavičným upratovaním. Výšku náhrady tejto škody určil voľnou úvahou.

Krajský súd v Bratislave (odvolací súd), konajúci o odvolaniach všetkých účastníkov, rozsudkom z 28. novembra 2007 sp.zn. 6 Co 489/05 zmenil rozsudok súdu prvého stupňa tak, že žalobu zamietol. Žalovaným nepriznal náhradu trov konania. Na rozdiel od súdu prvého

stupňa dospel k záveru, že výkonom stavebných prác nedošlo k takému zásahu, ktorý by bol objektívne spôsobilý privodiť ujmu spočívajúcu v porušení alebo v ohrození práv žalobcov chránených ustanoveniami § 11 a nasl. Občianskeho zákonníka. Podľa odvolacieho súdu v súvislosti so stavebnou činnosťou všeobecne dochádza k určitému sťaženiu, resp. k zhoršeniu životných podmienok fyzických osôb bývajúcich v blízkosti staveniska. K zvýšenému hluku, prašnosti a k vibráciám dochádza „pravidelne na každej stavbe“, a to aj vtedy, ak realizátor stavebných prác v plnom rozsahu dodržiava podmienky stanovené stavebným povolením a právnymi predpismi. Podľa odvolacieho súdu iný výklad ustanovení § 11 a nasl. Občianskeho zákonníka „by bol v rozpore s potrebami praktického života aj s prihliadnutím na súčasnú rozsiahlu stavebnú činnosť v Bratislave.“ Naostatok, žalovaná 1/, ktorá sama stavebnú činnosť nevykonávala, nemohla svojím konaním ani zasiahnuť do práv žalobcov. Stavebnou činnosťou, vzhľadom na jej charakter „a na postavenie navrhovateľov“, nemohla byť ich dôstojnosť alebo vážnosť znížená, a už vôbec nie v značnej miere. Žalobcom závažná ujma nehrozila a ani nevznikla. Aplikácia ustanovenia § 13 ods. 2 Občianskeho zákonníka na danú vec preto neprichádza do úvahy. Podľa odvolacieho súdu súd prvého stupňa nesprávne aplikoval na zistený skutkový stav aj ustanovenie § 127 ods. 1 Občianskeho zákonníka. Nie je totiž možné „zmiešavať“ uvedené ustanovenie s ustanoveniami § 11 a nasl. Občianskeho zákonníka, ako to nesprávne urobil súd nižšieho stupňa. Predmetom konania totiž nebola ochrana proti emisiám v zmysle § 127 ods. 1 Občianskeho zákonníka a „nebolo preto právne relevantné zisťovanie, či stavebnou činnosťou na predmetných stavbách došlo k obťažovaniu navrhovateľov nad mieru primeranú pomerom.“ Okrem toho, prekročenie miery primeranej pomerom v zmysle § 127 ods. 1 Občianskeho zákonníka ešte nemusí mať za následok vznik zodpovednosti za zásah do integrity fyzickej osoby v zmysle § 11 a nasl. Občianskeho zákonníka. Podľa odvolacieho súdu nie je naostatok správne ani rozhodnutie súdu prvého stupňa o náhrade škody, pretože v konaní nebol preukázaný protiprávny úkon žalovaných v príčinnej súvislosti s ktorým by žalobcom vznikla škoda z dôvodu zvýšených nákladov na kúpu čistiacich prostriedkov. Nemožno totiž bez ďalšieho za protiprávny úkon považovať stavebnú činnosť vykonávanú na základe stavebného povolenia, uzavrel svoje dôvody odvolací súd.

Najvyšší súd Slovenskej republiky (dovolačný súd) na dovolanie žalobcov zrušil rozsudok odvolacieho súdu a vec mu vrátil na ďalšie konanie. Rozhodol tak majúci za to, že odôvodnenie rozsudku odvolacieho súdu, ktorým bol zmenený žalobe vyhovujúci rozsudok súdu prvého stupňa, nezodpovedá zákonným požiadavkám. Uviedol, že v prejednávanej veci

odvolací súd založil svoj záver o neopodstatnenosti žaloby na ochranu osobnosti žalobcov predovšetkým na tom, že výkonom stavebných prác nedošlo k takému zásahu, ktorý by bol objektívne spôsobilý porušiť alebo ohroziť práva žalobcov na ochranu ich osobnosti v zmysle § 11 a nasl. Občianskeho zákonníka, pretože pri výkone stavebnej činnosti „všeobecne“ dochádza k určitému zhoršeniu životných podmienok fyzických osôb v okolí staveniska a tieto osoby sú vždy dotknuté stavebnou činnosťou, a to aj vtedy, ak stavebník vykonáva svoju činnosť v súlade so stavebným povolením a právnymi predpismi upravujúcimi túto činnosť. Podľa odvolacieho súdu iný výklad ustanovení § 11 a nasl. Občianskeho zákonníka „by bol v rozpore s potrebami praktického života“. Dovolací súd považoval tento záver odvolacieho súdu predovšetkým za protirečivý. Hoci odvolací súd hodnotil každú stavebnú činnosť, ako činnosť spôsobilú zhoršiť fyzickej osobe bývajúcej v blízkosti staveniska užívanie jej obydľia („v súvislosti so stavebnou činnosťou všeobecne dochádza k určitému sťaženiu, resp. zhoršeniu životných podmienok fyzických osôb, ktoré bývajú v blízkosti staveniska... fyzické osoby bývajúce v blízkosti staveniska sú vždy svojím spôsobom stavebnou činnosťou dotknuté“), napriek tomu dospel k záveru, že stavebná činnosť nie je objektívne spôsobilá zasiahnuť do práv fyzickej osoby na ochranu jej osobnosti (na pokojné a nerušené užívanie obydľia). Záver odvolacieho súdu, ktorý v celom rozsahu poprel správnosť podrobne odôvodnených záverov súdu prvého stupňa, že ochrana poskytovaná fyzickej osobe podľa § 11 a nasl. Občianskeho zákonníka zabezpečuje i záštitu pred priamymi a bezprostrednými účinkami emisií rôzneho druhu, ktoré nepriaznivo ovplyvňujú zdravé životné prostredie a celkové blaho fyzických osôb, nebol naostatok ani riadne odôvodnený. Podľa dovolacieho súdu neslúžil presvedčivosti rozhodnutia odvolacieho súdu v tejto časti ani jednoduché konštatovanie, že iný výklad „by bol v rozpore s potrebami praktického života“. Pripomenul, že výklad normy § 11 Občianskeho zákonníka „v súlade s potrebami praktického života“ nie je výkladom právnym, ktorý iba môže byť významný pre právne posúdenie zisteného skutkového stavu. Dovolací súd nepovažoval za riadne odôvodnený ani záver odvolacieho súdu, že „bolo by absurdné“, ak by za zásah do osobnostných práv žalobcov mala byť zodpovedná aj žalovaná 1/, ktorá žiadnu stavebnú činnosť nevykonávala a ako investor bola v zmluvnom vzťahu iba so žalovaným 2/. Uviedol, že za zásah možno považovať okrem aktívneho konania vo forme imisií aj nečinnosť subjektu, ktorému právne predpisy ukladajú povinnosť aktívneho správania sa v zmysle ochrany obyvateľstva pred hlukom, prachom a vibráciami. Dovolací súd za náležitý nepovažoval ani záver odvolacieho súdu, že žalobcom nemohlo vzniknúť právo na náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch v zmysle § 13 ods. 2 Občianskeho zákonníka. Z odôvodnenia tohto jeho

čiastkového záveru totiž vyplývalo, že ho vyvodil iba z toho, že dôstojnosť a vážnosť žalobcov v spoločnosti (v rodine, v bydlisku, na pracovisku, v podnikaní, v politickom alebo inom verejnom živote) nemohla byť v značnej miere znížená. Za nenáležitý považoval dovolací súd aj záver odvolacieho súdu, že nie je správny poukaz súdu prvého stupňa na ustanovenie § 127 ods. 1 Občianskeho zákonníka, pretože predmetom konania v danej veci nebola ochrana poskytovaná týmto ustanovením právam vlastnícka v susedských vzťahoch. Z odôvodnenia rozhodnutia súdu prvého stupňa totiž nevyplývalo, že by predmetné ustanovenie aplikoval na zistený skutkový stav veci priamo. Jeho úsilím bolo nepochybne pomocou pojmu „nad mieru primeranú pomerom“, použitého v ustanovení § 127 ods. 1 Občianskeho zákonníka, určiť mieru, kedy výkon stavebnej činnosti môže nadobudnúť povahu takého zásahu, ktorý je objektívnej spôsobilý ohroziť alebo poškodiť práva fyzickej osoby na pokojné a nerušené užívanie obydli. Naostatok dovolací súd súhlasil aj s dovolacou námietkou žalobcov, že je nepreskúmateľný napadnutý rozsudok aj v časti majúcej za to, že „je iba v rovine teórie“ záver súdu prvého stupňa o výške škody vzniknutej tým, že žalobcovia museli na zmiernenie následkov zásahu podstatne zvýšiť výdaje na nákup čistiacich prostriedkov. Dovolací súd pre ďalšie konanie, na ktoré vec vrátil z uvedených dôvodov odvolaciemu súdu, poznamenal, že ochrana pred hlukom, prachom a vibráciami je právom každej fyzickej osoby. Táto ochrana je na najvyššej úrovni zabezpečovaná medzinárodnými zmluvami, ktorými je Slovenská republika viazaná a je poskytovaná ako súčasť ochrany práva súkromného a rodinného života, práva na ochranu výkonu vlastníctva a práva na ochranu zdravia (Čl. 10 ods. 2, Čl. 11 ods. 1, Čl. 31 a 35 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd a Čl. 8 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd). Na vnútroštátnej úrovni je ochrana poskytovaná predovšetkým ústavnoprávnymi normami (napr. Čl. 19 ods. 2, Čl. 20 ods. 1, Čl. 21 ods. 1, Čl. 44 Ústavy Slovenskej republiky) a predpismi verejného práva [napr. § 13n zákona č. 272/1994 Z.z., platného do 31. mája 2006 (ktorý predpis, vzhľadom na čas tvrdeného zásahu, treba na danú vec aplikovať) ukladal každému, kto používal alebo prevádzkoval zdroje hluku alebo vibrácií, povinnosť technickými, organizačnými a ďalšími opatreniami zabezpečiť, aby hluk neprekračoval najvyššie prípustné hodnoty pre vonkajšie priestory a stavby a aby sa zamedzilo prenosu vibrácií na fyzické osoby. Nariadenie vlády č. 40/2002 Z.z. (platné do 31. mája 2006) ustanovovalo požiadavky na ochranu zdravia pred rizikom z vystavenia hluku a mechanickému kmitaniu (vibrácii). Týmto nariadením sa prebral právny akt Európskych spoločenstiev a Európskej únie - Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2002/49/EC z 25. júna 2002, ktorá sa týka posudzovania a riadenia environmentálneho hluku

(Ú.v. ES L 189, 18.7.2002). Ustanovenie § 13 ods. 1 vyhlášky č. 532/2002 Z.z., okrem iného, ustanovuje, že stavenisko nesmie ohrozovať a nadmerne obťažovať okolie, osobitne hlukom, prachom a pod.]. Ochrana pred uvedenými imisiami poskytujú na vnútroštátnej úrovni aj predpisy súkromného práva. Najširšiu ochranu proti nim poskytuje Občiansky zákonník najmä svojimi prostriedkami na predchádzanie týmto zásahom (napr. v ustanoveniach prvej hlavy šiestej časti), ale i prostriedkami následnej ochrany proti imisiám (napr. v ustanovení § 127 ods. 1). Takým prostriedkom ochrany je nepochybne aj žaloba o ochranu osobnosti (§ 11 a nasl.). Podľa § 11 Občianskeho zákonníka fyzická osoba má právo na ochranu svojej osobnosti, najmä života a zdravia, občianskej cti a ľudskej dôstojnosti, ako aj súkromia, svojho mena a prejavov osobnej povahy. Výpočet osobnostných práv chránených predmetným ustanovením nie je uzavretý (porovnaj slovo „najmä“) a rozsah ním chránených zloženie osobnosti fyzickej osoby sa neustále vyvíja. Do sféry týchto práv treba v súčasnosti nepochybne zaradiť aj práva na primerané životné prostredie, ktoré má veľmi blízko k právu na ochranu súkromného a rodinného života (porovnaj napr. rozsudky Európskeho súdu pre ľudské práva vo veciach *Guerro* a *ostatní c. Taliansko* z 19. februára 1998, *Lopez Ostra c. Španielsko* z 9. decembra 1994 a pod.). Vychádzajúc z uvedeného dovolací súd dospel k záveru, že právo na priaznivé životné prostredie, obsahom ktorého je i právo na pokojné a nerušené užívanie obydlia, je subjektívnym hmotnoprávnym oprávnením (právom) fyzickej osoby, ktoré sa možno domáhať zákonom ustanoveným postupom pred správnymi a súdnymi orgánmi. Neoprávneným zásahom je zásadne každé konanie objektívne spôsobilé zasiahnuť do práva fyzickej osoby chráneného v zmysle ustanovenia § 11 Občianskeho zákonníka; za neoprávnený nemožno považovať zásah do osobnostnej sféry iba vtedy, ak ide o okolnosti vylučujúce protiprávnosť konania (napr. výkon práva, plnenie povinnosti, svojpomoc, nutná obrana či krajná núdza, zákonné licencie podľa § 12 ods. 2 a 3 Občianskeho zákonníka a pod.). Takým zásahom môže byť za určitých okolností i výkon stavebnej činnosti. K vzniku zodpovednostného vzťahu zo zásahu do osobnostných práv postačuje, že ide o zásah, ktorý je spôsobilý niektorý z osobnostných práv „len“ ohroziť, nie je predpokladom vzniku tohto vzťahu, aby k poškodeniu osobnostných práv aj došlo. Pre úspech žaloby nie je teda nutné, aby došlo aj k poškodeniu zdravia fyzickej osoby, ktorá je vystavená imisiám. Postačuje, že tieto imisie sú takej intenzity alebo ich pôsobenie tak dlhodobé, že v ich dôsledku hrozí fyzickej osobe poškodenie jej zdravia. Zásah do osobnostných práv musí byť neoprávnený, teda v byť v rozpore s objektívnym právom. V prípade hluku, prašnosti a vibrácií bude zásah neoprávnený vždy, kým tieto imisie prekračujú záväzné hygienické limity. Pravda, zásah môže byť neoprávnený aj v prípade, že hygienické limity sú splnené, no napriek tomu

vzhľadom na konkrétne okolnosti sú v rozpore s objektívnym právom (napr. s ustanoveniami § 127 ods. 1, § 415 a 420a Občianskeho zákonníka).

Odvolaací súd potom rozsudkom z 1. októbra 2009 sp.zn. 6 Co 127/08 rozhodol tak, že rozsudok súdu prvého stupňa v časti, ktorou bola žalovanému 2/ uložená povinnosť žalobcom sa listom ospravedlniť, potvrdil a vo zvyšku rozsudok súdu prvého stupňa v jeho napadnutej časti zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie. Rozhodol tak majúci za to, že odvolania žalovaných sú sčasti dôvodné. Poukázal na to, že už v svojom skoršom rozsudku dospel k záveru, že žalovaná 1/, resp. jej právna predchodkyňa, vystupovala v pozícii investora, nebola teda zhotoviteľkou predmetných stavieb, nevykonávala žiadnu stavebnú činnosť a nemohla teda žiadnym spôsobom zasiahnuť do práva žalobcov na ochranu ich osobnosti. Uviedol, že na tomto závere zotrúva napriek rozhodnutiu dovolacieho súdu, ktorým bolo jeho skoršie rozhodnutie zrušené. Dovolací súd totiž vo svojom zrušujúcom rozhodnutí nevyslovil žiadny záväzný právny názor vo vzťahu k právnej predchodkyňi žalovanej 1/; v odôvodnení svojho rozhodnutia vo vzťahu k žalovanej 1/ iba vytkol odvolaciemu súdu, že svoje závery riadne neodôvodnil. Pokračujúc v argumentácii odvolací súd uviedol, že ak k zásahu do práv žalobcov malo dôjsť stavebnou činnosťou, tak potom subjektom tohto zásahu môže byť iba žalovaný 2/, ktorý na základe zmluvy s právnu predchodkyňou žalovanej 1/ stavebnú činnosť vykonával. Ak súd prvého stupňa dospel k iným záverom, rozhodol nesprávne a preto bolo potrebné jeho rozhodnutie podľa § 221 ods. 1 písm. h/ O.s.p. zrušiť v častiach, ktorými bolo právnej predchodkyňi žalovanej 1/ uložená povinnosť listom adresovaným žalobcom sa ospravedlniť, povinnosť zaplatiť žalobcom po 150 000,-- Sk z titulu náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch, povinnosť zaplatiť z toho istého titulu žalobcom po 30 000,-- Sk a povinnosť zaplatiť žalobcom 4 300,-- Sk z titulu náhrady škody. Dodal, že odvolací súd je viazaný právnym názorom dovolacieho súdu, že stavebnou činnosťou, ktorú vykonával žalovaný 2/, došlo k neoprávnenému zásahu do práva žalobcov na ochranu ich osobnosti. Preto potvrdil rozsudok súdu prvého stupňa v časti, ktorou bola žalovanému 2/ uložená povinnosť poskytnúť žalobcom morálnu satisfakciu podľa § 13 ods. 1 O.z., nie však aj náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch podľa § 13 ods. 2 O.z. Ohľadne tejto náhrady priznanej súdom prvého stupňa dospel k záveru, že závery súdu prvého súdu boli predčasné. Uviedol, že „z charakteru zásahu do práva žalobcov na ochranu osobnosti (výkon stavebných prác) je podľa názoru dovolacieho súdu zrejmé, že v dôsledku tohto zásahu nemohlo dôjsť k zníženiu dôstojnosti žalobcov a už vôbec nie v značnej miere a ani ich vážnosti v spoločnosti.“ Preto bolo treba zistiť, v čom konkrétne spočíva nepriaznivý

následok zásahu do osobnosti žalobcov a či tento nepriaznivý následok spôsobil nemajetkovú ujmu na osobnosti žalobcov takého charakteru, že z objektívneho hľadiska žalobcovia túto ujmu pociťujú ako závažnú. Inými slovami, bolo treba zisťovať, či morálne zadostučinenie poskytnuté žalobcom nie je postačujúce vzhľadom na závažnosť zásahu do práva na ochranu osobnosti. Súd prvého stupňa v tomto ohľade nevykonal dokazovanie v dostatočnom rozsahu. Vo vzťahu k náhrade škody uviedol, že ak v dôsledku stavebnej činnosti žalovaného 2/ boli žalobcovia nútení použiť väčšie množstvo čistiacich prostriedkov ako za obvyklého stavu, vznikol im nárok na náhradu škody v zmysle § 420 ods. 1 Obč. zák. Súd prvého stupňa však na ustálenie výšky náhrady škody nevykonal dokazovanie v dostatočnom rozsahu a vychádzal v podstate iba z tvrdení samotných žalobcov. Rozhodnutie o výške škody založil na úvahe v zmysle § 136 O.s.p., ale nevysvetlil, ako dospel k záveru, že z celkových nákladov na kúpu čistiacich prostriedkov by žalobcovia 15 % vynaložili bez ohľadu na znečistenie bytu, keď na druhej strane uviedol, že nie je možné presne zistiť, aké náklady žalobcovia vynakladajú pri bežnom chode vecí. Taktiež záver súdu prvého stupňa, že v období stavebných prác bola intenzita upratovania minimálne sedemkrát väčšia ako obvykle, nemá podklad vo vykonanom dokazovaní, uzavrel odvolací súd.

Proti rozsudku odvolacieho súdu, jeho výroku, ktorým bol zrušený rozsudok súdu prvého stupňa a vec mu bola vrátená na ďalšie konanie, podali žalobcovia dovolanie. Prípustnosť svojho mimoriadneho opravného prostriedku žalobcovia vyvodzujú z ustanovení § 238 ods. 2 a § 237 písm. f/ O.s.p. Na odôvodnenie dovolania uviedli, že aj keby bolo možné súhlasiť s tým, že dovolací súd v svojom rozsudku, ktorým zrušil skorší rozsudok odvolacieho súdu, vo vzťahu k právnomu postaveniu právnej predchodkyne žalovanej 1/ nevyslovil konkrétny právny názor v tom zmysle, či táto zodpovedá alebo nezodpovedá za zásahy do práv žalobcov, z predmetného rozhodnutia dovolacieho súdu je zrejmé, že dovolací súd v ňom zaujal celkom jednoznačný právny názor, že za zásah do práva do práv na ochranu osobnosti možno považovať okrem aktívneho konania vo forme imisií aj nečinnosť subjektu, ktorému právne predpisy ukladajú povinnosť aktívneho správania sa v zmysle ochrany pred hlukom, prachom a vibráciami. Ak teda odvolací súd v dôvodoch svojho napadnutého rozhodnutia uviedol, že je to výlučne žalovaný 1/, ktorý ako zhotoviteľ stavieb bol povinný dodržiavať všetky predpisy a postupovať v zmysle stavebného povolenia, zodpovedá za zásah do práv žalobcov bez toho, že by zohľadnil, či pre právnu predchodkyňu žalovanej 1/ nevyplývala zo všeobecne záväzných právnych predpisov povinnosť dbať o taký výkon stavebnej činnosti, ktorý nezasiahne do práv žalobcov, ako to uviedol i dovolací súd, vo svojej

podstate tým odvolací súd sa odchyľil od záväzného právneho záveru dovolacieho súdu v zmysel ustanovenia § 238 ods. 2 O.s.p. Žalobcovia vidia vadu konania spočívajúcu v odňatí ich možnosti konať pred súdom v zmysle ustanovenia § 237 písm. f/ O.s.p. v tom, že odvolací súd nijak neodôvodnil svoj záver, že za zásah do práv žalobcov zodpovedá výlučne žalovaný 2/. Vzhľadom na iné závery súdu prvého stupňa bolo jeho povinnosťou riadne vysvetliť, prečo zaujal iný právny názor ako súd prvého stupňa a vyporiadať sa s argumentmi žalobcov v tom smere. Odvolací súd riadne neodôvodnil ani to, prečo použil ustanovenie § 221 ods. 1 písm. h/ O.s.p., a v čom podľa neho spočívalo nesprávne použitie právneho predpisu a nedostatočne zistenie skutkového stavu súdom prvého stupňa. Žalobcovia tvrdia, že v danej veci použitie ustanovenia § 221 ods. 1 písm. h/ O.s.p. ani neprichádzalo do úvahy, keďže neexistovala ani jedna z príčin zrušenia rozsudku súdu prvého stupňa uvedených v tomto ustanovení. Ak odvolací súd dospel k záveru, že právna predchodkyňa žalovanej 1/ nezodpovedala za zásah do práv žalobcov, mal sám zmeniť rozhodnutie súdu prvého stupňa podľa § 220 O.s.p. Podľa žalobcov k odňatiu práva konať pred súdom došlo aj tým, že odvolací súd nerozhodol o návrhu žalobcov na zmenu žalobu, ktorý uplatnili na pojednávaní konanom dňa 1. októbra 2009. Z týchto dôvodov žalobcovia vyvodzujú, že konanie odvolacieho súdu je postihnuté aj inou vadou, ktorá mala za následok nesprávne rozhodnutie vo veci a že naostatok rozhodnutie odvolacieho súdu spočíva aj na nesprávnom právnom posúdení veci. Podľa žalobcov týmto nedostatkom je postihnuté konanie odvolacieho súdu aj v časti týkajúcej sa náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch. Žalobcovia naostatok v dovolaní prejavili nesúhlas so závermi odvolacieho súdu týkajúcimi sa náhrady škody. Odvolací súd totiž nenáležite vytýka súdu prvého stupňa, že nevykonal dokazovanie v dostatočnom rozsahu a vychádzal iba z tvrdení žalobcov. Pri určení výšky náhrady škody súd prvého stupňa postupoval podľa § 136 O.s.p. a výšku náhrady určil podľa svojej úvahy, ktorý svoj postup dostatočne vysvetlil. Vychádzajúc z uvedeného žalobcovia navrhli, aby dovolací súd zmenil napadnutý rozsudok odvolacieho súdu tak, že potvrdí rozsudok súdu prvého stupňa v častiach, ktorými bola žalovaným uložená povinnosť zaplatiť náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch a náhradu škody a zrušil ho v časti, ktorou odvolací súd zrušil rozsudok súdu prvého stupňa a vec mu vrátil na ďalšie konanie v časti týkajúcej sa povinnosti žalovanej 1/ ospravedlniť sa listom žalobcom a v tejto časti vec vrátiť odvolaciemu súdu na ďalšie konanie.

K dovolaniu žalobcov sa vyjadrila iba žalovaná 1/. Navrhla dovolanie zamietnuť, pretože konanie odvolacieho súdu nemá vady žalobcami vytýkané.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 10a ods. 1 O.s.p.) po zistení, že dovolanie podali včas účastníci konania (§ 240 ods. 1 O.s.p.), bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 243a ods. 3 O.s.p.), skúmal najskôr, či dovolanie smeruje proti rozhodnutiu, ktoré možno napadnúť týmto opravným prostriedkom. Dospel k záveru, že dovolanie žalobcov prípustné nie je.

Dovolanie účastníka konania upravené v tretej hlave štvrtej časti Občianskeho súdneho poriadku je mimoriadny opravný prostriedok, ktorým nemožno napadnúť každé rozhodnutie súdu. Výnimočnosti tohto opravného prostriedku zodpovedá právna úprava jeho prípustnosti. Dovoláním možno napadnúť právoplatné rozhodnutie odvolacieho súdu, len v prípadoch, v ktorých ho pripúšťa zákon (§ 236 ods. 1 O.s.p.).

Žalobcovia napádajú dovolaním rozsudok odvolacieho súdu v jeho výroku, ktorým bol zrušený rozsudok súdu prvého stupňa a vec mu bola vrátená na ďalšie konanie. V tejto časti má ale rozhodnutie odvolacieho súdu procesnú povahu uznesenia. Podľa § 223 O.s.p. totiž odvolací súd rozhoduje rozsudkom, ak potvrdzuje alebo mení rozsudok; inak rozhoduje uznesením. Tým, že zrušujúci výrok odvolacieho súdu je súčasťou jeho rozsudku (ktorým bol potvrdený rozsudok súdu prvého stupňa vo veci samej v časti ukladajúcej žalovanému 2/ povinnosť ospravedlniť sa žalobcom), nedošlo k zmene charakteru rozhodnutia. Podmienky prípustnosti dovolania proti uzneseniu odvolacieho súdu sú upravené v ustanoveniach § 239 O.s.p. Prípustnosť dovolania podľa tohto ustanovenia v predmetnej veci ale neprichádza do úvahy, keďže nejde o uznesenie uvedené v § 239 ods. 1 písm. a/ a b/ O.s.p., ale ani o potvrdzujúce uznesenie, ktoré by patrilo do niektorej z kategórií potvrdzujúcich uznesení vymenovaných v § 239 ods. 2 písm. a/ až c/ O.s.p. Ustanovenia § 239 O.s.p. neobsahujú úpravu prípustnosti dovolania obdobnú úprave v ustanovení § 238 ods. 2 O.s.p., pripúšťajúcej dovolanie proti rozsudku odvolacieho súdu, v ktorom sa odvolací súd odchýlil od právneho názoru dovolacieho súdu vysloveného vo veci. Dovolanie žalobcov napádajúce rozhodnutie odvolacieho súdu, ktorým bol zrušený rozsudok súdu prvého stupňa a vec bola mu vrátená na ďalšie konanie, by preto bolo prípustné len vtedy (žalobcami v dovolaní vytýkané tzv. iné vady konania a nesprávne právne posúdenie veci prípustnosť dovolania nezakladajú), ak by konanie súdu, ktoré jeho vydaniu predchádzalo alebo samotné rozhodnutie, bolo postihnuté vadou majúcou za následok tzv. zmätočnosť konania (tak aj uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 30. decembra 1994 sp.zn. 4 Cdo 71/1994, uverejnené v Zbierke rozhodnutí a stanovísk súdov Slovenskej republiky, ročník 1995, pod por.č. 34, zošit 3, str. 120).

Majúc na zreteli uvedené, dovolací súd potom, postupujúc podľa § 242 ods. 1 druhá veta O.s.p., skúmal, či dovolanie žalobcov nie je prípustné podľa ustanovení § 237 písm. a/ až g/ O.s.p., ktoré pripúšťajú dovolanie proti *každému* rozhodnutiu (rozsudku alebo uzneseniu) odvolacieho súdu vtedy, ak konanie, v ktorom bolo vydané, je postihnuté niektorou zo závažných v ňom vymenovaných procesných väd (ide o nedostatok právomoci súdu, spôsobilosti účastníka, riadneho zastúpenia procesne nespôsobilého účastníka, prekážku veci právoplatne rozhodnutej alebo už prv začatého konania, nedostatok návrhu na začatie konania, hoci podľa zákona bol potrebný, prípad odňatia možnosti účastníka pred súdom konať a prípad rozhodovania vylúčeným sudcom alebo nesprávne obsadeným súdom). So zreteľom na obsah dovolania dovolací súd sa osobitne zamerlal na skúmanie, či konanie odvolacieho súdu nie je zaťažené vadou v zmysle § 237 písm. f/ O.s.p., pričom mal na zreteli, že dôvodom zakladajúcim prípustnosť dovolania podľa tohto ustanovenia je taký z hľadiska procesného predpisu vadný postup súdu v občianskom súdom konaní, z ktorého vzišlo dovolaním napadnuté rozhodnutie, ktorým sa účastníkovi odníma možnosť pred ním konať a uplatniť procesné práva priznané mu za účelom zabezpečenia účinnej ochrany jeho práv a oprávnených záujmov.

Konanie a rozhodnutie odvolacieho súdu takéto vady, majúce za následok tzv. zmätočnosť konania, nemá.

Pokiaľ žalobcovia tvrdia, že rozhodnutie odvolacieho súdu nevyhovuje požiadavkám kladeným na odôvodnenie rozhodnutí z hľadiska princípov spravodlivého procesu, a to najmä pokiaľ ide o ich úplnosť, zrozumiteľnosť a presvedčivosť, dovolací súd pripomína, že podľa uznesenia Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. IV. ÚS 115/03 z 3. júla 2003 všeobecný súd nemusí dať odpoveď na všetky otázky nastolené účastníkom konania, ale len na tie, ktoré majú pre vec podstatný význam, prípadne dostatočne objasňujú skutkový a právny základ rozhodnutia bez toho, aby zachádzali do všetkých detailov sporu uvádzaných účastníkmi konania. Preto odôvodnenie rozhodnutia všeobecného súdu (prvostupňového, ale aj odvolacieho), ktoré stručne a jasne objasní skutkový a právny základ rozhodnutia, stačí na záver o tom, že z tohto aspektu je plne realizované základné právo účastníka na spravodlivý proces. Dovolací súd považuje za potrebné v tejto súvislosti upozorniť aj na uznesenie Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. II. ÚS 78/05 zo 16. marca 2005, podľa ktorého súčasťou základného práva na súdnu ochranu v občianskom súdom konaní podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky je právo na odôvodnenie, ktorého štruktúra je rámcovo upravená v § 157 ods. 2 O.s.p. Táto norma sa uplatňuje aj v odvolacom konaní

(§ 211 O.s.p.). Odôvodnenie súdneho rozhodnutia v opravnom konaní však nemá odpovedať na každú námietku alebo argument v opravnom prostriedku, ale iba na tie, ktoré majú rozhodujúci význam pre rozhodnutie o odvolaní, zostali sporné alebo sú nevyhnutné na doplnenie dôvodov prvostupňového rozhodnutia, ktoré sa preskúmava v odvolacom konaní. Podľa dovolacieho súdu vzhľadom na súčasný stav konania treba pritom prihliadnúť na to, že v konkrétnej veci odvolací súd nerozhodol s konečnou platnosťou, ale rozhodnutie súdu prvého stupňa zrušil a vec v rozsahu zrušenia mu vrátil na ďalšie konanie.

Preskúmaním veci dovolací súd dospel k záveru, že napadnutá časť rozhodnutia odvolacieho súdu zodpovedá vyššie uvedeným požiadavkám kladeným na odôvodnenie rozhodnutí. Odvolací súd v odôvodnení svojho rozhodnutia uviedol dôvody, ktoré ho viedli k záveru, že subjektom zásahu do práv žalobcov môže byť iba žalovaný 2/. Podľa dovolacieho súdu závery odvolacieho súdu nie sú v danom prípade zjavne neodôvodnené a nezlučiteľné s čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a že odôvodnenie dovolaním napadnutej časti rozhodnutia odvolacieho súdu ako celok spĺňa parametre zákonného odôvodnenia (§ 157 ods. 2 O.s.p.). Za porušenie základného práva zaručeného v čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky v žiadnom prípade nemožno považovať to, že odvolací súd neodôvodnil svoje rozhodnutie podľa predstáv účastníka.

Ako už odvolací súd uviedol vyššie, prípadné tzv. iné vady konania prípustnosť dovolania nezakladajú a na takéto vady dovolací súd prihliadne len v prípade, že dovolanie účastníka je prípustné. Rovnako, dovolacou námietkou nesprávneho právneho posúdenia veci možno odôvodniť len procesne prípustné dovolanie (viď § 241 ods. 2 písm. c/ O.s.p.). V rozhodovacej praxi dovolacieho súdu je zhodne zastávaný názor, že (ani prípadné) nesprávne právne posúdenie veci súdmi nižších stupňov nie je procesnou vadou konania v zmysle § 237 písm. f/ O.s.p., lebo (ani prípadným) nesprávnym právnym posúdením veci súd účastníkovi konania neznemožňuje realizáciu žiadneho jeho procesného oprávnenia (porovnaj rozhodnutia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 1 Cdo 102/2004, sp. zn. 2 Cdo 282/2006, sp. zn. 3 Cdo 174/2005 a sp. zn. 4 Cdo 165/2003).

Zo všetkých uvedených dôvodov dospel Najvyšší súd Slovenskej republiky k záveru, že v prejednávanej veci nie je dovolanie žalobcov podľa Občianskeho súdneho poriadku procesne prípustné. So zreteľom na to ich mimoriadny opravný prostriedok odmietol podľa § 243b ods. 5 O.s.p. v spojení s § 218 ods. 1 písm. c/ O.s.p. ako smerujúci proti rozhodnutiu, resp. jeho časti, proti ktorej nie je dovolanie prípustné. Pritom, riadiac sa právnou úpravou

dovolacieho konania, nemohol sa zaoberať vecnou správnosťou napadnutého rozsudku odvolacieho súdu.

Dovolací súd žalovaným náhradu trov konania nepriznal, lebo nepodali návrh na ich náhradu (§ 243b ods. 5 O.s.p. v spojení s § 224 ods. 1 O.s.p. a § 151 ods. 1 O.s.p.).

Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3 : 0.

P o u ě n i e : Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave 13. septembra 2011

JUDr. Ladislav G ó r á s z, v.r.
predseda senátu

Za správnosť vyhotovenia : Bc. Patrícia Špacírová